

MINISTERIE VAN DEFENSIE

Militaire Inlichtingendienst

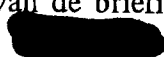
Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

Aan:
- Zie verzendlijst

Telefoon
Telefax

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
		DIS/94/153/1956	14 september 1994

Onderwerp:
CVIN-bijdrage

1. Als bijlage bied ik U aan de MID-bijdrage ten behoeve van de CVIN-vergadering van 15 september 1994. Deze bijdrage bestaat uit de geactualiseerde tekst van de briefing over de situatie in Joegoslavië die onlangs aan Minister van Defensie is gegeven.
2. Zonder bijlage is deze brief ongerubriceerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst

Commandeur

MILITAIRE INLICHTINGENDIENST KLu	
Secretarie	
Ingekomen	15 SEP. 1994
Nr. MID-KLu/94000166	

Bijlagen één (1)
Bezoekadres Kalvermarkt 28 's-Gravenhage

Doorkiesnummer

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

[REDACTED]

Verzendlijst behorende bij brief nr. DIS/94/153/1956 d.d. 14 september 1994

Aan:

Exemplaar nr:

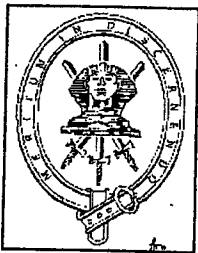
Voorzitter CVIN	1
Hoofd BVD t.a.v. dhr [REDACTED]	2
BuZa/DAV	3
BuZa/Plv. DGPZ t.a.v. Mr. [REDACTED]	4
Plv. Hoofd MID/KM	5
Plv. Hoofd MID/KL	6
Plv. Hoofd MID/KLu	7

Intern:

MID-Archief	8
MA-D/Administratie en tevens roulatie exemplaar	9

voor: HMID
HAI
HMA
HPEA

[REDACTED]

[REDACTED]

Bijlage behorende bij brief nr DIS/94/153/1956 d.d. 14 september 1994

CVIN-BIJDRAGE van de Militaire Inlichtingendienst d.d. 15 september 1994

ACTUELE MILITAIR-POLITIEKE SITUATIE
IN HET VOORMALIGE JOEGOSLAVIE.

BOSNIE-HERZEGOVINA

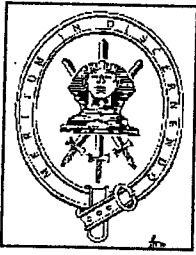
De Bosnische Moslims lijken in toenemende mate kansen te zien om de militaire situatie in eigen voordeel om te buigen. Zij zijn de afgelopen maanden in staat gebleken hun uitrusting en bewapening zowel kwantitatief als kwalitatief te verbeteren, ondanks het wapenembargo tegen voormalige Joegoslavische (deel)staten. Zelfs indien de toegenomen inspanningen niet op korte termijn tot aanzienlijke terreinwinst zouden leiden, zouden zij de Bosnische Serviërs dwingen tot een vergroot beroep op reserves. In het licht van het structurele tekort aan infanterie van de Bosnische Serviërs, maar ook van de boycotmaatregelen van "Joegoslavië" ten opzichte van hen, zou dit tot een verzwakking van de Bosnisch-Servische militaire positie kunnen leiden. De Moslims zullen er echter voor waken de Serviërs in excessieve mate te provoceren teneinde wanhoopswaardigheden van hun kant of mogelijk interventie vanuit "Joegoslavië" te vermijden.

Recentelijk hebben prominente Moslims afstand genomen van hun eerdere pleidooien voor opheffing van het wapenembargo. Dit houdt waarschijnlijk verband met het besef dat zij ook onder het embargo-regime in staat zijn geweest hun uitrusting te verbeteren. Bovendien gaan zij ervan uit dat de aftocht van UNPROFOR, die vermoedelijk het gevolg zou zijn van opheffing van het wapenembargo, niet in hun belang zou zijn. Een nevenoverweging is mogelijk de vrees dat na opheffing van het wapenembargo ook de Kroaten in staat zullen zijn zich te versterken met wapens die op niet al te lange termijn tegen Moslims ingezet zouden kunnen worden.

Tegen deze achtergrond is relevant dat de wrijvingen tussen Moslims en Kroaten weer toenemen. Dit houdt met name verband met het feit dat de Kroaten slechts met de Moslims samenwerken

[REDACTED]

1

[REDACTED]

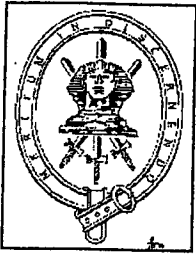
voor zover zij daarmee hernieuwde agressie tegen Kroatische enclaves kunnen voorkomen. Zij blijven proberen de Moslim-invloed op de "Kroatische" gebieden te reduceren, en feitelijk een Groot-Kroatië te vormen. Nieuwe gewapende conflicten tussen Kroaten en Moslims blijven tot de mogelijkheden behoren.

Meer in algemene zin kan worden gesteld dat alle strijdende partijen zich blijven bezig houden met pogingen de door hen gedomineerde gebieden "etnisch te zuiveren". Recentelijk waren er nieuwe aanwijzingen dat de Serviërs Moslims hebben verdreven uit Bjeljina en Banja Luka. Er zijn echter ook voortdurend meldingen dat de Kroaten de Moslims onder druk zetten de "Kroatische" gebieden in Herzegovina te verlaten; de Moslims op hun beurt vertonen soortgelijk gedrag ten opzichte van de Kroaten en de enkele achtergebleven Serviërs in het noordoosten van Bosnië-Herzegovina (Tuzla, Lukavac). Tegen deze achtergrond moet worden betwijfeld of vruchtbare samenwerking tussen twee, laat staan drie, bevolkingsgroepen in Bosnië-Herzegovina ook op termijn tot de mogelijkheden behoort.

Aan Bosnisch-Servische kant wordt een sleutelrol gespeeld door generaal [REDACTED]. Hij is gekant tegen het voorstel van de Contactgroep voor een territoriale verdeling van Bosnië-Herzegovina. Hij zal dan ook niet bereid zijn toe te geven aan het ageren van [REDACTED] voor aanvaarding van het voorstel van de Contactgroep. [REDACTED] is echter ook ongenegen om [REDACTED] te steunen, deels vanwege persoonlijke rivaliteit en deels omdat de positie van [REDACTED] onder druk staat. Tegen die achtergrond houdt [REDACTED] zich op de vlakte. Indien hij partij zou kiezen, zou dit echter van beslissende invloed kunnen zijn voor de rivaliteit tussen [REDACTED] en [REDACTED]. Indien Mladic tot een keuze gedwongen zou worden, ligt het meest voor de hand dat hij zich achter de Servische president zou scharen.

KROATIE

De druk van de Kroatische bevolking op de regering om de status quo rond de Krajina te doorbreken, neemt toe. Tegen die achtergrond is denkbaar dat de waarschuwingen van [REDACTED], dat hij eind september het mandaat van UNPROFOR zal opzeggen en desnoods gewapenderhand zijn gezag over de UNPA's zal herstellen, ditmaal méér betreffen dan louter retoriek. Er zijn dan ook aanwijzingen voor voorbereidingen voor een offensief.

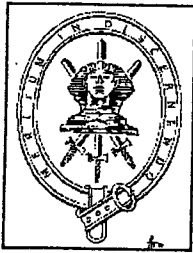
[REDACTED]

Anderzijds heeft Tudjman zowel in contacten met Kroatische oppositieleiders als met VN-vertegenwoordigers de speelruimte onderzocht voor een nieuwe verlenging van het mandaat. Daarbij speelt voor een deel de vrees een rol dat Kroatië na eventuele opzegging van het mandaat gedwongen zou zijn tot (grootschalig) militair optreden tegen de Serviërs, hetgeen tot internationale sancties kan leiden. Tudjman wil echter aan eventuele verlenging van het mandaat voorwaarden verbinden, die uitvoering van het VN-vredesplan voor Kroatië dichterbij zouden brengen. Het is de vraag of zijn verlangens voor de VN aanvaardbaar zullen zijn.

Overigens moet er ook op worden gewezen dat een volledige beëindiging van de oorlog (zo Kroatië al over de daarvoor noodzakelijke militaire middelen en politieke speelruimte beschikt) niet noodzakelijkerwijs in het voordeel van het huidige regime hoeft te zijn, omdat dan de publieke aandacht zou worden gericht op de slechte sociaal-economische situatie in het land. Op korte termijn lijkt een voortduren van de crisis in het voordeel van Tudjman, mits hij de indruk van besluiteeloosheid kan vermijden. Er zijn overigens aanwijzingen dat de gezondheid van de 72-jarige president achteruitgaat; zijn verdwijnen zou de politieke stabiliteit in Kroatië aantasten.

Er zijn nieuwe signalen voor een normalisering van de betrekkingen tussen "Joegoslavië" en Kroatië. Dit hernieuwt speculaties dat beide landen op bilaterale basis een veelomvattend akkoord hebben gesloten c.q. willen sluiten om de problematiek in zowel Bosnië-Herzegovina als Kroatië op te lossen. Indien beide landen elkaar zouden erkennen binnen de internationaal erkende grenzen, zou dit een signaal zijn dat het Servische regime inderdaad afstand heeft genomen van het streven naar een Groot-Servische staat. Om die reden wordt een dergelijke erkenning op korte termijn minder waarschijnlijk geacht.

Volgens recente waarnemingen voeren Kroatische militaire voertuigen naast hun eigen nummerborden ook die van de HVO. Daardoor zouden zij in beide republieken kunnen worden ingezet zonder dat directe Kroatische militaire betrokkenheid in Bosnië-Herzegovina kan worden aangetoond. Ook worden HVO-voertuigen waargenomen in Kroatië zelf. Er is dus vooralsnog geen reden om aan te nemen dat de Kroatische militaire betrokkenheid bij de strijd in Bosnië-Herzegovina is beëindigd, zoals het regime in Zagreb volhoudt.

[REDACTED]

De Bosnische VN-vertegenwoordiger Sacirbey heeft gesteld dat de militaire hulp vanuit "Joegoslavië" aan de Bosnische Serviërs in het geheim doorgang vindt, ondanks de boycotmaatregelen die officieel zijn afgekondigd. Recente waarnemingen wijzen erop dat de aanvoer van civiele goederen van uit "Joegoslavië" naar de Bosnisch-Servische gebieden inderdaad aanzienlijk afgenomen is, maar dat er toch sprake blijft van illegale militaire assistentie.

Deze situatie wijst op het dilemma waarin de Servische president [REDACTED] zich bevindt. Enerzijds streeft hij naar stappen die een ook in economisch opzicht relevante verlichting van de sancties tegen "Joegoslavië" mogelijk moeten maken. Om die reden lijkt het "Joegoslavische" regime ook te tenderen in de richting van aanvaarding van internationale waarnemers aan de grenzen met Bosnië-Herzegovina om toezicht te houden op naleving van de boycotmaatregelen tegen de Bosnische Serviërs. Anderzijds moet hij rekening houden met scherpe kritiek van extreem-nationalistische zijde, die hem ervan beschuldigt de belangen van de Serviërs op te offeren. Het is in ieder geval niet in het belang van de Serviërs, zowel binnen als buiten "Joegoslavië", indien de militaire positie van de Bosnische Serviërs onder invloed van de boycotmaatregelen aanzienlijk zou worden aangetast.